

MEEKMA'S VISIE

ALLEEN AL DE LANGE GESCHIEDENIS VAN HET TRIPLE A-SYSTEEM KAN WORDEN GEZIEN ALS EEN AANWIJZING DAT HET BOEREN HELPT DE JUISTE STIER AAN EEN KOE TE KOPPELEN.

aAa floreert na halve eeuw nog

Klaas Sjoerd Meekma (51) is melkgeitenhouder in Deinum (Fr.). Daarnaast is hij publicist met als specialisatie rundveefokkerij.

TOEVALDIG had ik de afgelopen week weer eens contact met onze Nederlandse aAa-pionier Jan Schilder. Hij had met twee collega's wat bokken op het ki-station geanalyseerd. Daar staan er ook twee die bij ons vandaan komen. Vandaar. Het oudste paringssysteem in de melkveehouderij – een halve eeuw geleden ontwikkeld door de Amerikaanse melkveehouder en stamboekinspecteur Bill Weeks – floreert als nooit tevoren in Nederland.

Weeks ontwikkelde het coderingssysteem met zes cijfers, corresponderend met zes basistypes koeien, waarbij elke koe dan ook nog weer een mengvorm van de verschillende types is. Bij elk van de types constateerde Weeks kenmerkende eigenschappen en sterke of zwakke punten. Door de koe te paren met een stier die de tegenovergestelde eigenschappen vertoont, moet de paring resulteren in een nakomeling met de juiste mix van eigenschappen om goed te kunnen functioneren.

aAa beoordeelt niet afzonderlijke onderdelen, maar kijkt naar het geheel en de verbanden tussen de onderdelen. Zo kan, om maar eens wat te noemen, op een koe met een nauwe voorhand en matige klauwen de oplossing worden gevonden in een stier met een ruime voorhand. Dat geeft een betere bloedsomloop en doorbloeding van onder meer de klauwen, en dat is dan volgens aAa de oplossing voor het klauwprobleem.

Groot was de scepsis hier toen bijna 20 jaar geleden Jan Schilder in Nederland begon met het analyseren van koeien volgens het recept van Weeks. Hoe kon je nou met een paar cijfertjes aangeven hoe een stier fokt? De mensen van aAa wijzen fokwaardeschattingen overigens zeker niet af en wijzen er op dat je eerst moet zoeken naar de beste stieren om pas daarna de beste combinaties te maken.

Ik herinner me nog dat Schilder en zijn toen meer ervaren Amerikaanse collega bij de toenmalige KI Zuid-Oost enkele stieren mochten analyseren.

Het feit dat ze Ned-Boyzoon Hol-Stiens Omar melktypische kwaliteiten toedichtten werd direct aangegrepen om het systeem belachelijk te maken. Omar was namelijk een vererfer van wat bredere, dubbeldoelachtige dochters. Zo komen we meteen bij één van de grootste misverstanden over koeien, aldus Schilder, en dat is dat smal melktypisch zou zijn.

De wetenschap heeft aAa nooit echt serieus genomen en het zal ook nooit boteren tussen die twee. Toch zijn er onderzoeken aan het systeem gewijd. Voor zover ik weet leverden deze nooit een bevredigende uitkomst op. Enkele jaren geleden nog deed Peter Op 't Roodt in Vlaanderen uitgebreid onderzoek. Resultaat was dat de aAa-paringen er niet beter uitkwamen dan de koeien uit een paring waarbij de aAa-codes niet passend waren. Ook waren de boeren niet tevredener over de koeien uit een passende paring dan over dieren uit een 'foute' combinatie.

Het onderzoek stond overigens onder auspiciën van CRV. Deze ki-organisatie is – net als de meeste grote ki-organisaties, ook in Noord-Amerika – altijd anti-aAa geweest. CRV heeft haar eigen stieradviesprogramma en heeft aAa altijd als concurrent gezien. Toch laat de organisatie sinds jaar en dag haar stieren coderen, omdat nogal wat klanten daar om vragen.

Wetenschappelijke onderbouwing of niet, het aantal gebruikers van aAa groeit nog steeds zonder dat er aan marketing wordt gedaan. Er zijn inmiddels vier analytici actief in Nederland. Het systeem verspreidt zich ook naar naburige landen, waar nu vijf aAa-analytici de boer op gaan.

Ik weiger te geloven dat als aAa niets meer zou zijn dan mystiek, dat het systeem na 50 jaar nog steeds door zo veel boeren zou worden gebruikt. Wellicht helpt het dat het zo'n sympathiek systeem is, met leuke koeiengedragingen en zonder commerciële bijbedoelingen. Ik heb met Schilder afgesproken dat we voor het dekseizoen eens wat bokken en geiten gaan analyseren.

Ik weiger te geloven dat als aAa niets meer zou zijn dan mystiek, dat het systeem na 50 jaar nog steeds door zo veel boeren zou worden gebruikt. Wellicht helpt het dat het zo'n sympathiek systeem is, met leuke koeiengedragingen en zonder commerciële bijbedoelingen. Ik heb met Schilder afgesproken dat we voor het dekseizoen eens wat bokken en geiten gaan analyseren.

Een melktypische koe. De combinatie van juiste stier bij een koe geeft de grootste vooruitgang.

FOTO: HANS PRINSEN